

Rödl & Partner

NÁHRADA ŠKODY Z POHLEDU ADVOKÁTA

Právnícká firma
roku 2012–2018

JAKUB ŠOTNÍK

Brno, 28. března 2019

1. OBECNĚ

- subsidiarita odpovědnosti státu za škodu
- odlišnost kompetencí
- vztah k daňovému řádu
- kvalifikovanost podání a náročnost unesení důkazního břemene
- promlčecí doby

- Obecně platí stát = poslední dlužník
- *...je nepochybně právě účelem zákona č. 82/1998 Sb. náprava závadného stavu spočívajícího v nezákonném rozhodnutí či nesprávném úředním postupu, a to formou náhrady škody, za niž, byla-li způsobena při výkonu státní moci, odpovídá stát, na stranu druhou tato možnost nastupuje až za situace, kdy nelze nápravu sjednat cestou vyčerpání všech procesních prostředků, které zákon poškozenému k ochraně jeho práva poskytuje...*

1.2 ODLIŠNOST KOMPETENCÍ

Odlišnost kompetencí v oblasti

- veřejnoprávního a soukromoprávního soudnictví

Řízení o odpovědnosti za škodu stojí na premise

- bez ohledu na formě odpovědnosti (nezákonné rozhodnutí vs nesprávný úřední postup)
- o škodě rozhodující obecný soud není oprávněn posuzovat zákonnost rozhodnutí vydaného jiným příslušným orgánem v jiném řízení, ve kterém mělo ke škodě dojít

1.3 VZTAH K DAŇOVÉMU ŘÁDU

Úrok z neoprávněného jednání správce daně a úrok z daňového odpočtu

- Úrok přiznaný podle tohoto ustanovení se započítává na přiznanou náhradu škody nebo přiznané zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu způsobenou daňovému subjektu nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem správce daně.

Judikatura Nejvyššího správního soudu

- *„...předcházet komplikovaným řízením o náhradu škody a to tak, že způsobenou majetkovou újmu by daňovému subjektu měla ,pokrýt‘ právě výše daného úroku...“*
- *„Jak již bylo řečeno, tento institut sankcionuje nejen neoprávněné jednání správce daně, ale i nahrazuje obecnou odpovědnost státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem podle zákona č. 82/1998 Sb...“*

1.4 KVALIFIKOVANÁ PODÁNÍ

- soud vychází z tvrzení a důkazů předložených žalobcem (daňovým subjektem)
- povinnost prokázání
 - příčiny vzniku újmy > skutkové vymezení (např. nepřiměřená délka řízení, nezákonné rozhodnutí)
 - příčinné souvislosti
 - vzniku škody
 - škoda musí existovat v době rozhodování soudu
 - více nároků > požadavek na přesné vymezení
- pozitivum – novela s.ř.s. od 1.1.2012 – ochrana před nezákonným zásahem
 - oprávnění soudu vydat kromě výroku na plnění (přikazujícího či zakazujícího) též výrok určovací (deklaratorní), jímž by soud pouze určil, že zásah byl nezákonný
 - zrychlení civilního řízení o náhradu škody (náhrada škody způsobené úředním postupem)
 - posílení důkazního postavení poškozeného

- uplatnění nároku na náhradu škody > zákonná podmínka
- povinnost odškodnění do 6 měsíců
 - odstranění nejasností
 - nejedná se o promlčecí lhůtu, ale lhůtu k plnění
 - objektivní lhůta > úrok z prodlení
- vydání sdělení
 - není podmínkou pro podání žaloby
- po dobu 6 měsíců se staví běh promlčecí lhůty > nutnost sledovat (nemajetková újma)

- podání žaloby
 - možné i před vydáním sdělení
 - soud vyčká vyjádření a pokračuje v řízení
- neuplatnění nároku před podáním žaloby
 - odstranitelná překážka řízení
 - lze ji odstranit uplatněním nároku u příslušného orgánu
 - soud nemá povinnost věc postoupit
 - neodstranění › zastavení řízení
- výjimky z povinnosti předběžného projednání

3 NEZÁKONNÉ ROZHODNUTÍ

- nezákonné rozhodnutí vs nesprávný úřední postup (30 Cdo 335/2013)
- podmínky pro náhradu škody
 - pravomocné rozhodnutí
 - nepravomocné rozhodnutí nemůže zapříčinit vznik škody (I. ÚS 231/05)
 - výjimka › vykonatelné rozhodnutí bez ohledu na právní moc › např. *přísnější* zajišťovací příkaz
 - zrušení pro nezákonnost
 - otázka míry využití *efektivních* opravných prostředků › 30 Cdo 3322/2013
- podmínka zrušení rozhodnutí pro nezákonnost je zásadně splněna
 - již po zrušení rozhodnutí
 - bez ohledu na další vývoj (relevance pro výši škody)
 - neplatí vždy › daňové řízení?
 - promlčení?

4 NESPRÁVNÝ ÚŘEDNÍ POSTUP

- není zákonem definován
- nejčastěji dochází k porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí
 - v zákonem stanovené lhůtě
 - v přiměřené době › daňové otázky spadají do tzv. tvrdého jádra výsad veřejné moci

Přiměřenost délky řízení

- aplikovatelnost čl. 6 Úmluvy
- daňové řízení › tvrdé jádro výsad veřejné moci (srovnej 30 Cdo 214/2015 a 30 Cdo 4561/2017)
 - důsledky › nedopadá
 - čl. 6 Úmluvy
 - Stanovisko

DĚKUJI ZA POZORNOST

